

שאלה: במפעל שם אני עובד יש קומץ אנשים דתיים שארגנו לעצמם מנין להתפלל בחצי היום תפילת מנחה. כיון שה"בוס" מקפיד על הזמן, הם ממהרים בתפילה, וגם הש"ץ אומר רק עד קדושה. לפני שהיה מנין זה הייתי מתפלל בסוף היום, בבית הכנסת, כאשר מנחה וערבית מצורפים יחד. ואז התפללתי בנחת בלי חפזון ובלי "מיטת סדום" שצריכים "לגמור מהר". כי אנו עובדים בצוות, ואם אאריך, אני גורם שבני הצוות לא יכולים להתחיל בתפקידם, אחרי התפילה. אני שואל, מה עדיף, להצטרף אליהם ולמהר בתפילתי? או להמנע ולהתפלל בסוף היום, תפילה נורמלית.

תשובה: ודאי שאם מתפללים בחופזה, ונגרם שכמעט ולא מכוונים אלא רק מבטאים המלים, אין כאן תפילה. הרמב"ם (הלכות תפילה תחילת פרק ד') כתב שבלי כוונה אין התפילה תפילה. לכן לכאורה היה עדיף שתמתין ולא תתפלל אתם אלא רק בסוף היום, בבית כנסת מסודר, ושם תאריך בלי לחץ.

אבל יש כאן שני חששות. ראשית, אפשר שבסוף היום אתה מתפלל מנחה אחרי שקיעה, או מקצת העמידה אחרי שקיעה, והרב "בן איש חי" בשו"ת שלו (רב פעלים, ח"א סי' ה) הזהיר מזה. ועוד בעיה, כתבת שחבריך למקצוע הם קומץ אנשים, כלומר המנין מצומצם. ואם לא תצטרף שמא לא יהיה להם מנין מתפללים, וחלק מהם לא יתפללו גם אחר כך. ועוד בעיה של חילול השם, יראו שאינך מצטרף לתפילתם ויראו זאת כזלזול בנושא התפילה.

לכן אני סבור שכדאי שתצטרף אליהם, ותתחיל תפילתך מיד שמתאספים, עת שהם אומרים "אשרי". ותפילתך נחשבת להיות "עם הציבור" כי תוך דקה או שתיים הש"ץ מתחיל תפילתו. ועת שהחזן קורא "קדושה" תשמע דבריו ו"שומע כעונה" (שו"ע קד סעיף ז). וגם אל תוסיף בקשות נוספות לנוסח הכתוב. ועצה טובה אומר לך, תצלם לך נוסח התפילה של הרמב"ם (בספרו על ההלכות, בסוף ספר אהבה, אחרי הלכות מילה). בנוסח שלו [בתוספת המלים: אדנ' שפתי תפתח וכו'] יש 540 מלים. אם תתפלל בצמוד לדף ההוא ובקצב שהאדם מדבר לחברו, זה יכול לקחת ארבע או חמש דקות.

ותקיים בזאת גם "זריזים מקדימים למצוות".